Jest taki dzień, tylko jeden w całym roku... Dziś obchodzimy Wigilię Świąt Bożego Narodzenia

Opłatek, dwanaście potraw, pod białym obrusem wiązka siana i dodatkowe miejsce dla niezapowiedzianego gościa – to tylko niektóre z polskich tradycji wigilijnych. Wigilia Bożego Narodzenia to jeden z najbardziej rodzinnych dni w roku. W Polsce ten dzień, choć nie jest świętem, począwszy od uroczystej kolacji obchodzony jest bardzo uroczyście. Wigilia dla chrześcijan to dzień poprzedzający narodzenie Chrystusa.

W kościele rzymskokatolickim obchodzony jest 24 grudnia, ale nie zawsze i nie wszędzie tak było. Dawniej, jeśli 24 grudnia przypadał w niedzielę kolację wigilijną przygotowywano w sobotę i przez trzy dni świętowano. Działo się tak, dlatego, że zgodnie z tradycją katolicką niedziela nie była dniem postnym, a w przeddzień Narodzenia Pańskiego obowiązuje post. Dlatego też, na stole wigilijnym nie ma potraw mięsnych. Są m.in. ryby, pierogi, kluski z makiem, barszcz czerwony z uszkami – każdy region ma swoje wigilijne tradycje kulinarne. Ważne aby potraw było dwanaście i aby każdej spróbować – zgodnie z wierzeniami ma to zapewnić przez cały kolejny rok.

Do wieczerzy wigilijnej powinniśmy zasiadać, kiedy na niebie pojawi się pierwsza gwiazdka – tak nakazuje tradycja, ale współcześnie uroczyste kolacje najczęściej rozpoczynają się nieco później. Najpierw modlitwa, a następnie najstarszy członek rodziny odczytuje fragment Ewangelii św. Mateusza lub św. Łukasza o narodzeniu Jezusa. Jedną z najważniejszych tradycji wieczerzy, charakteryzującą przede wszystkim polską Wigilię, jest przełamanie się opłatkiem.

Nieodłącznym elementem Świąt Bożego Narodzenia jest oczywiście choinka. Zwyczaj przynoszenia drzewka z lasu do domu i
przystrajanie go do Polski trafił z Niemiec na przełomie XVIII i XIX wieku- w czasie zaborów. Choinka wyparła tradycyjna polska ozdobę jaką była podłaźniczka czy jemioła, oraz zastępując znacznie starszy, słowiański zwyczaj (znany jeszcze z obchodów Święta Godowego) dekorowania snopu zboża, zwanego Diduchem. Sama tradycja choinek narodziła się w Alzacji. Do domu wnoszono drzewko i przystrajano je papierowymi ozdobami i jabłkami. Ten zwyczaj niezwykle podobał się Marcinowi Lutrowi – choinki wkrótce stały się bardzo popularne w protestanckich Niemczech.
Niebawem kościół katolicki obyczaj ten przejął i rozpowszechniał. W Polsce drzewka choinkowe pojawiły się na przełomie XVIII i XIX. Dawniej na wsiach przyniesienie choinki do domu miało cechy kradzieży obrzędowej: gospodarz rankiem w Wigilię udawał się do lasu, a wyniesiona z niego choinka czy gałęzie, „ukradzione" innemu światu, za jaki postrzegany był las, miały przynieść złodziejowi szczęście. Tradycja przynoszenia żywego drzewa do domu być może ma swe korzenie w praktykowanym dawniej stawianiu w czasie adwentu przystrojonego drzewka w przedsionku kościoła. Jednym ze zwyczajów bardzo lubianych zwłaszcza przez dzieci jest obdarowywanie prezentami - czasem własnoręcznie przekazuje je św.Mikołaj, a czasem podczas chwili nieuwagi zebranych przy stole wigilijnym, ukradkiem kładzie pod choinką.

Jest mnóstwo przesądów i wierzeń związanych z Wigilią Bożego Narodzenia. Niektórzy wierzą, że dodatkowe miejsce przy stole wigilijnym przeznaczone jest dla zmarłego członka rodziny. Tradycja nakazuje przeznaczone jest dla zmarłego członka rodziny. Tradycja nakazuje aby nakryty stół pozostawić przez całą noc, tak aby do swojej wieczerzy wigilijnej mogły zasiąść duchy zmarłych. Innym, cały czas żywym przesądem jest przekonanie, że wszelkie kłótnie, brak życzliwości – jednym słowem brak poszanowania dla drugiego człowieka okazany w Wigilię Bożego Narodzenia przyniesie w nadchodzącym roku ogrom nieszczęść. A wszelkie zranienia oraz choroby w czasie świąt odbierano jako zapowiedź kłopotów ze zdrowiem.

Jednym z najbardziej popularnych wierzeń wigilijnych jest to, że o północy z 24 na 25 grudnia zwierzęta przemawiają ludzkim głosem. Podobnie jak w Polsce, Wigilię obchodzi się na Litwie, w Czechach i na Słowacji, zazwyczaj z wieloma zapożyczeniami ze starosłowiańskiego Święta Godowego.

Źródło: wikipedia.pl